

DÜNYAYA HÜKMEDEN SULTAN-2

KANUNİ'NİN AKIL OYUNLARI

TALHA UĞURLUEL

KANUNİ'NİN AKIL OYUNLARI

Talha Uğurluel

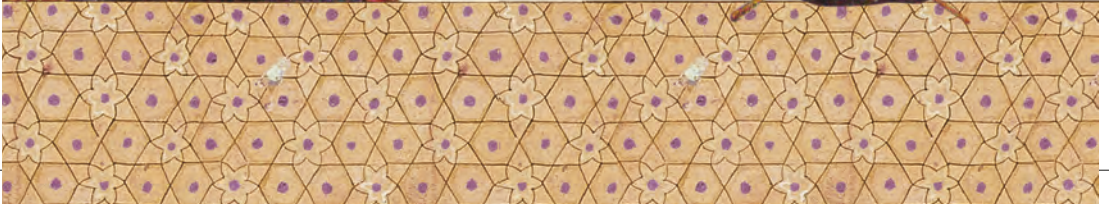
KUTSAL ROMA, KUZEY AFRİKA'NIN PEŞİNDE

BARBAROS ve TUNUS

Kanuni dönemindeki ihtişam ve başarı sahnelerine alışık olanlar bu satırları okuyunca bir hayli şaşıracaklar. Çünkü Cihan Padişahı dönemindeki az bilinen bir yenilgiyi konuşacağız bu satırların arasında sizlerle. Kanuni ve karşısındaki Kutsal Roma Germen İmparatoru Şarlken arasındaki Akdeniz mücadelesinin önemli halkalarından biri olan Tunus mücadelesini.

Ayrıca yine tarihin bu kanlı sayfasında, Barbaros Hayreddin Paşa'nın sadece denizlerde savaşan bir kaptan değil, aynı zamanda karada da mücadele edebilen usta bir kumandan ve lider olduğunu şaşırarak takip edeceksiniz.

1534 yılında, Barbaros Hayreddin Paşa'nın Kanuni'ye verdiği bir arzıda, Tunus'un öneminden bahseder ve Osmanlı donanmasının güvenliği

açısından buranın elde tutulmasının zaruri olduğunu vurgular. Bu arıza kabul görür ve büyük denizci Tunus'a doğru yelken açar. İtalya sahillerinden geçen ve bu sırada birçok İspanyol gemisini zapt eden kaptan paşa, Ağustos ayında Tunus şehrini ele geçirir.

O günlerde Tunus, Hafsi Sultanlığı'nın elindedir ve devletin başında Mevlay Hasan adında son derece acımasız ve İspanya'nın uşağı konumunda bir idareci bulunmaktadır. Halkın da elinden çok çektiği Mevlay Hasan, Tunus'un düşmesi üzerine daha içerilere çekilecek ve Kayrevan'a gelecektir. Hayreddin Paşa, Osmanlı'ya karşı devamlı Hristiyanlarla işbirliği yapan Hasan'ı ele geçirmeyi kafasına koymuştur. Onu takip ederek çöle açılır. Hatta bir seferinde top arabalarının sevinde zorlandıkları bir anda arabalara yelken taktırır ve rüzgârdan istifade etmeye çalışır. Neticede Kayrevan'a girilecek ama Mevlay ele geçirilemez. Osmanlı'nın ciddiyetini gören Mevlay, kurtuluşu Roma Germen Hükümdarı Şarlken'den yardım istemekte bulur.

Normalde Tunus'un güneyine ve doğusuna hakim olan Osmanlı'nın bu pozisyonu Şarlken'i rahatsız etmezken, Tunus'un düşmesi endişeye sevk etmiştir. Çünkü burası, Sicilya'nın tam karşısındadır ve Akdeniz'in iki ucu gibi dursalar da araları sadece 150 km'dir. Osmanlı'nın, Avrupa'ya bu kadar yakın bir kara parçasını elinde tutması Avrupa'nın istemeyeceği bir şeydir ve Şarlken hareket kararı almakta gecikmez. 500 savaş gemisi ve 30 bin piyade ile Halku'l-Vad'e gelir ve kale kuşatılır. İçerideki az sayıda askeri ile Sinan Reis uzun süre dayanır ancak taraf mukayese kabul etmez bir güce sahiptir ki kaleyi boşaltmak zorunda kalır. Az sayıdaki kuvveti ile Tunus'ta bulunan Hayreddin Paşa'ya katılır. Şarlken'in çok sayıdaki askeri bir süre sonra Tunus'u kuşatırlar. Hayreddin Paşa'nın elinde, düşmanın üçte biri kadar asker vardır.

Şehri savunmaya çalışan büyük denizci, askerleriyle zaman zaman surlardan dışarıya çıkarak

Kanuni döneminde Tunus

düşmanın içine dalmakta, düşmana ciddi şekilde zayıf verdirip tekrar içeriye girmektedir. Barbaros Osmanlı askerleriyle, canlarını dışlarına takmış bu çetin mücadeleyi verirken şehirdeki Müslüman Tunusluların bir kısmı endişe içindedir. Ya Osmanlı kaybeder ve şehre Hristiyanlar girer de bize zarar verirlerse? İnanmış tüm sinnerin tek yürek olma zamanında, Hayreddin Paşa'nın yanında ölüme yer almaları gerekirken sırf can korkusu ve gelecek endişesiyle Hristiyanlara şirin gözükme adına şehir hapishanesindeki 10000'e yakın Hristiyan esiri serbest bırakılır. O anlarda Hayreddin Paşa ve birlikleri yine şehir surlarından dışarıya çıkmış ve düşmanın içine dalarak verebildikleri kadar zayıf verdirmeye çalışmaktadırlar. Sayıca Osmanlı birliklerinden kat kat üstün olan düşmanın yeterince yıpratıldığını düşünüp yeniden şehre girmek için sur kapılarına geldiklerinde onları acı bir tablo beklemektedir. İçerideki bu haince girişim neticesinde Şariken'e yaranmak isteyen Tunuslular ve serbest bıraktıkları esirler kapıları kapatmıştır. Osmanlı yığıtleri, sur duvarlarıyla düşman birlikleri arasında kalmıştır. Yapılacak tek bir şey kalmıştır, daha kuvvetli bir huruçla düşman

Piri Reis'in haritasında Tunus

birliklerini yarıp çıkmak! Şarlken, hayatında hiç olmadığı kadar heyecan içindedir. Çünkü korkulu rüyası, geceleri uykularını kaçıran denizler fatihi, zaman zaman Cebeli Tarık'tan çıkıp İspanya'yı arkadan bile vurabilen Osmanlı'nın kaptan-ı deryası avuçlarının arasındadır. Osmanlı birlikleri öyle kötü bir durumdadır ki, Haçlı birlikleri, Barbaros Hayreddin Paşa'nın esir düşeceğine kesin gözüyle bakmaktadırlar. Ama hevesleri kursaklarında kalacaktır. Yüzlerce Osmanlı askeri ölümü göze alarak Hayreddin Paşa'nın etrafında etten duvar örer ve deniz gibi düşmanın içine dalarlar. Huruç başarılı olmuş, büyük kumandan sadece birkaç bin askeriyle Beledü'l-Unnab'a ulaşabilmiştir. Oradan Cezayir'e geçer, burada edindiği 30 kadar gemiyle Cebeli Tarık'ı geçip İspanya'ya ciddi bir gözdağı vererek İstanbul'a dönecektir.

Tarih bir kez daha tekerrür etmektedir. Müslüman Osmanlı'ya karşı Hristiyan Avrupa ile işbirliği yapan bir kısım Müslüman Araplar, neredeyse tarihin en büyük deniz adamını düşmanın eline düşüreceklerdir. Hâlbuki Hristiyan tahakkümüne karşı zillet içinde yaşamaktansa izzetimizle ölmeyi yeğleriz deselerdi tarihlerinde hiçbir zaman sömürge durumuna düşmeyeceklerdi. Hele ki aralarında Barbaros Hayreddin Paşa ve Osmanlı askerleri varken...

Halku'l-Va'd Kalesi

Hayreddin Paşa'nın kurtuluşu karşısında Şarlken küplere binecek, kumandanlarına hakaretler yağdıracaktır. Ve nihayet, Roma Germen imparatorunun şehre girme zamanı gelmiştir. Fakat o önce şehre girmeyecek, askerlerine üç gün sürecek bir yağma izni verecektir. Şehirdeki Müslüman geçinen nice hain Şarlken'e yaranma peşindedir. Ancak umduklarını bulamayacaktır. Düşman sinsi yüzünü gösterecek, Şarlken'in emri ile şehir, tarihinde görmediği bir